

Referat fra møde i Plantesundhedsudvalget 26. januar 2021

Deltagere

Mogens Nicolaisen (formand) (AU), Anne Esther Fabricius (Dansk Gartneri), Hans Peter Ravn (KU), Iben Margrete Thomsen (KU), Julie Schou Christiansen (HortiAdvice), Lise Nistrup Jørgensen (AU), Per Boisen Andersen (Danske Havecentre), Søren Thorndal Jørgensen (Landbrug & Fødevarer), Ole Søgaard Lund (Fødevarestyrelsen).

Fra LBST deltog Kristine Riskær, Jørgen Søgaard Hansen og Pia Wolf Rasmussen. Christine Gundelach Rannes deltog under punkt 4.

Afbud

Ghita Cordsen (SEGES), Annie Enkegaard (AU) og David B. Collinge (KU).

1. Velkomst og godkendelse af dagsorden

Formanden bød velkommen og nævnte at man til dette møde, som er virtuelt, har valgt at sende noget mere skriftligt informationsmateriale før mødet, så mødet mere handler om spørgsmål og diskussioner om punkterne.

Den udsendte dagsorden blev godkendt.

2. Orientering

Aktuelt:

2.1. Orientering fra styrelsen

Miljø og Fødevareministeriet er blevet delt og det nye Ministerium for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har fået ny minister og ny departementschef.

Kommissionen skal evaluere de nye regler om importkontrol og om plantepas i plantesundhedsforordningen inden udgangen af 2021 og dertil sender de spørgeskemaer ud til interessenter og myndighederne i medlemslandene og til de fælleseuropæiske brancheorganisationer m.fl. i foråret 2021.

Per Boisen Andersen nævnte at de stadig får spørgsmål om krav til plantepas, særligt om afgrænsningen af business-to-business reglerne og så han pointerede at det har været svært at implementere kravet og mener at det skal med i en evaluering.

Der blev snakket om, hvor problemet opstår og her er det, at virksomhederne ikke altid opbevarer dokumentation om plantepasset, som er et krav for sporbarhed. Måske kan det blive mere tydeliggjort i styrelsens vejledning om plantepas.

Der er sendt en informationspakke ud til udvalget om kampagne med fokus på plantesundheden og budskaberne i sammenhæng med IYPH 2020 og FNs 17 verdensmål. Der var ros til materialet og KU glæder sig, til at bruge det til bl.a. de studerende.

2.2. Orientering fra formanden

Annie Enkegård går på pension til sommer og træder dermed ud af udvalget. Der er endnu ikke fundet en afløser.

2.3. Orientering fra udvalgets medlemmer

Ole Søgaard Lund kunne fortælle at laboratoriet i Fødevarestyrelsen, som er dansk nationalt referencelaboratorium (NRL) på alle EU referencelaboratorie-skadegørerområderne, også er udpeget som NRL for Sverige og man kan glæde sig over dette samarbejde.

Julie Schou Christiansen fremlagde at der vedr. modellen for e-dokumentation for operatørkompetencer er uhensigtsmæssigheder. Emnet behandles under punkt 4.2.3.

3. Aktuelle sager på internationalt plan

Aktuelle emner:

3.1. Tidlig inddragelse af Plantesundhedsudvalget i fastsættelse af dansk holdning til væsentlige EU emner

Der har i en efterhånden længere periode ikke været udsendt referat fra møder i SCoPAFF Plantesundhed, til udvalget. De interne referater der udarbejdes af LBST, må ikke sendes direkte ud til udvalget, af fortrolighedshensyn til andre landes synspunkter. Så referaterne skal bearbejdes hvis Udvalget skulle have detaljerede referater og det vil være tidskrævende. Tidligere aftaltes at Udvalget skulle have ekstrakter, men dette er ikke blevet ført ud i livet endnu. LBST ønsker at finde en gangbar, rationel løsning, som tilfredsstillende orienteringsbehovet.

Tilsvarende vil LBST også gerne informere udvalget om emner som skal på til kommende møder, med henblik på at sikre at Udvalgets medlemmer og deres baglande kan være med at kvalificere, hvad der er væsentlige emner for Danmark samt give styrelsen praj om opmærksomhedspunkter i forhold til danske interesser og problemstillinger. Her er der det dilemma, at detaljen om punkterne til dagsordenen, i form af mødedokumenter, først kommer til myndighederne få dage inden selve mødet.

Forslag var, om den direkte korte dagsorden fra Kommissionen kunne være brugbar for udvalget som tidlig information. Og ligeledes om et ekstrakt af det interne referat kunne være brugbart. I de tilfælde, hvor der kommer emner på møderne, som styrelsen har vurderet væsentlige, vil udvalget altid få en særskilt høring hvis et forslag påvirker erhvervsforhold i væsentlig grad.

Konklusionen blev at LBST sender ukommenteret dagsorden og ekstrakt fra referatet fra december mødet som et eksempel, så udvalget kan se om det er brugbart uden supplement.

Fremadrettet vil der blive sendt ukommenteret dagsorden til Udvalget inden møderne (eller kommenteret, hvis det kan nås i rimelig tid inden komitémøderne). Og efter møderne vil der, under hensyntagen til de tilgængelige ressourcer, søges lavet et referatekstrakt, som ikke er alt for "styrelses-indforstået".

Medlemmer kan altid henvende sig, hvis de gerne vil have uddybning af specifikke emner.

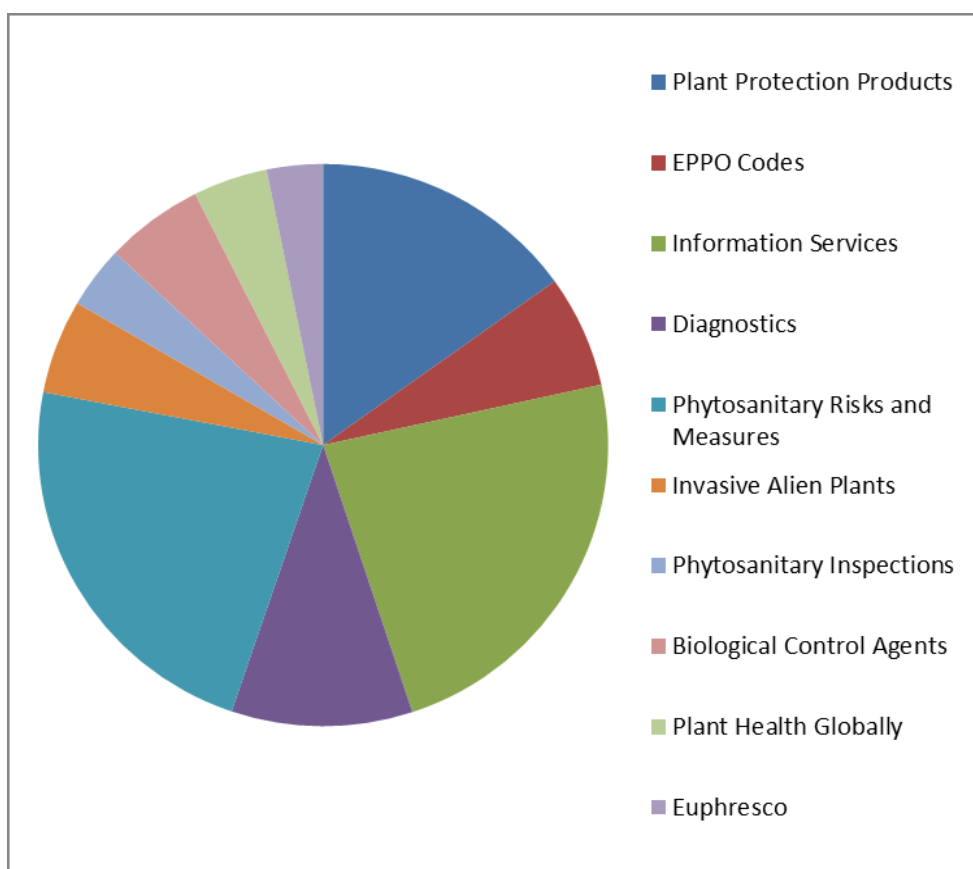
Flere af udvalgets medlemmer tilkendegav tilsvarende, at styrelsen er velkommen til at tage direkte kontakt, hvis nogen kan assistere med spørgsmål og behov for vurderinger mv. inden møderne.

3.2. Oversigt. EPPO's aktuelle arbejdsprogram og resultater

På EPPO's årlige rådsmøde blev en strategisk plan for 2021-25 og et tilhørende 4-årigt arbejdsprogram for organisationen vedtaget. Strategien er inddelt i flg. emner (videreført fra tidligere strategiperiode):

- Strategic objective 1: Improving Protection of Plant Health
- Strategic objective 2: Communication to NPPOs and stakeholders
- Strategic objective 3: Maintaining and strengthening relationships
- Strategic objective 4: Building capability to participate in projects
- Strategic objective 5: Improving processes
- Strategic objective 6: Securing the future of EPPO

I dokumentet (som var udsendt inden mødet) beskrives, med udgangspunkt i hver af de 6 strategiske fokusområder, hvad EPPO vil arbejde på at opnå i 2021 inden for de grupperede indsatsområder, EPPO varetager og hvis ressourcemæssige vægtning fremgår af lagkagediagrammet i figuren her:

Figur. Skønnet allokering af ressourcer mellem de beskrevne aktiviteter i EPPO's aktivitetsprogram for 2021 (med undtagelse af deltagelsen i projekter, men inklusive EPPO basisbudgettet fra medlemsbidrag til EUPHRESKO sekretariatet)

4. Det videre arbejde under den nye EU plantesundhedsforordning og EU kontrolforordning

Emner vedrørende myndighedsarbejdet under de nye regler:

4.1. Information om servicetjekket af forordningsområderne og planteloven samt bekendtgørelses- og vejledningsarbejdet

Kristine Riskær fortalte at Planter er i gang med to større kvalitetssikringsprojekter, ét forordningsmæssigt med gennemgang af om vi anvender den nye EU plantesundhedsforordning og den nye EU kontrolforordning korrekt og ét lovteknisk med gennemgang af om planteloven er tilstrækkelig i sin nuværende form samt med gennemgang af samtlige bekendtgørelser, der hører under enhedens ansvarsområder.

Forordningsområdet

Plantesundhedsforordningen og kontrolforordningen har været i anvendelse siden den 14. december 2019, inkl. en række gennemførelses- og delegerede retsakter. Disse findes alle tilgængelige her: <https://lbst.dk/virksomheder/gartneri/ny-plantesundhedslovgivning/>

Derudover forhandles og publiceres der fortsat udestående gennemførelsesbestemmelser.

Efterhånden som EU forordningerne træder i kraft skal vi sikre at de anvendes korrekt og fyldestgørende i Danmark. Vi gennemfører derfor for tiden et kvalitetsmæssigt servicetjek af om dette er tilfældet, både for basisforordningernes vedkommende og i forhold til den store mængde gennemførelsesbestemmelser.

Lovområdet

I juni 2020 blev lov om planter og plantesundhed m.v. ændret. Det indeholdt ikke ændringer på plantesundhedsområdet, men medførte en omstrukturering i forhold til certificering, afprøvning/kontroldyrkning og sortslisteoptagelse, herunder særligt i forhold til TystofteFondens rolle. Det er nu Plantenyhedsnævnet, der træffer afgørelse om certificering og sortslisteoptagelse, og det er muligt for andre virksomheder at blive udpeget til at udføre SES-afprøvning, kontroldyrkning, officiel avlskontrol og officiel prøvetagning. I den forbindelse er der også i juni udstedt to nye bekendtgørelser om hhv. Plantenyhedsnævnet og om udpegning af virksomheder. LBST fører tilsyn med delegerede opgaver hos TystofteFonden.

Lise Nistrup Jørgensen fra udvalget, sidder med i bestyrelsen hos TystofteFonden og hun mente at der nu var fundet en gænge som alle kunne være tilfredse med.

Vejledninger om reglerne

Vejledningerne skal gøre det nemmere for brugeren at orientere sig om reglerne på et på et område. De regler som står i de nye forordninger er direkte gældende og må ikke gengives i bekendtgørelserne, så for at hjælpe brugeren, forklarer vejledningerne det samlede administrationsgrundlag.

Der arbejdes også med nye vejledninger på reguleringsområderne. På plantesundhedsområdet foreligger der nu nye vejledninger på import- og plantepasområdet samt en revideret oversigt om EU-beskyttede zoner. Snart udkommer der også en vejledning om reglerne på avls- og omsætningsområdet for gartneri- og planteskoleplanter samt én på træemballage-certificeringsområdet.

4.2. Afrunding af IMPLANT projektet og det videre arbejde i styrelsen og i brancherne med udeståender:

4.2.1. Risikobaserede kontrolmodeller og fokus på risikosteder for undersøgelser, herunder:

- Overvejelser om metodik for risikobaseret kontrol (præsenteret for arbejdsgruppe for gartneri- og planteskoleplanter på møde den 25. november 2020)

Landbrugsstyrelsen arbejder fortsat med udarbejdelse af model for risikobaseret kontrol, dvs. at der skal kunne skrues mere op og ned for antallet og omfanget af kontrolbesøg, doseret i forhold til virksomhedens aktiviteter, drift og dermed risikoprofil. Der vil dog minimum jf. EU-reguleringen skulle være mindst et årligt tilsyn.

Christine Gundelach Rannes viste præsentation af, hvordan der er arbejdet med modellen. Præsentationen indeholdt risikoparametre og modeludkast på, hvordan man via pointsystem og med ophæng i ny risikobekendtgørelse, kan angive hvor meget kontrol en virksomhed skal have. Hvis virksomheden producerer højrisikoplanter – og med det menes der, de planter som er

værtsplanter for de 20 prioriterede skadegørere i EU og de som er omfattet af hasteforanstaltninger, så skal virksomheden have flere besøg. Virksomhederne vil blive inddelt i 5 risikogrupper. Hvis virksomheden har en godkendt risikostyringsplan, vil det kunne give rabat i kontrolbesøg.

I den nye vejledning indgår listen over de planter som er kategoriseret som højrisikoplanter.

Der blev spurgt til, hvornår man går i gang med at bruge risikoinddelingen. Hertil blev svaret, at i 2021 vil man indsamle data fra virksomhederne under kontrolbesøget og at man så vil kunne arbejde ud fra det i 2022. Nogle risikodata, som indsamles via styrelsens kontrolsystem VAKS vil allerede i 2021 kunne udgøre grundlaget for noget risikobaseret kontrol.

Næste skridt er at virksomheder skal oplyse LBST om detaljer vedrørende deres årlige produktion, således at styrelsen kan planlægge kontrolantallet efter hvilke planter og aktiviteter virksomheden har.

Der vil blive kommunikeret ud om det nye tiltag.

Præsentation sendes ud med referatet.

- Sondering af metoder og datakilder til understøttelse af kontrol og undersøgelser (satellitdata, kort og droner mv.)

I LBST bruges indsamlede data til mange områder, og til den indsamling bruges blandt andet satellitdata, kortdata og dronedata. Der pågår et arbejde i styrelsen med at se på behovene og anvendelserne af teknologier og løsninger for datagrundlag på tværs. Der er på blandt andet undersøgelsesområdet for planteskadegørere behov for kortløsninger i tilknytning til IT-systemerne, som skal bruges til forberedelse af kontrollørens arbejde og til afrapporteringsformål.

4.2.2. Platform for elektroniske plantesundhedscertifikater (e-Phyto), herunder:

- Styrelsens plan for introduktion af elektroniske plantesundhedscertifikater, i samspil med den internationale systemudvikling.

På globalt plan er der mange aktiviteter i gang for at erstatte de papirbaserede plantesundhedscertifikater med elektroniske løsninger. Herved smidiggøres og effektiviseres eksportprocedurerne og mulighederne for dokumentforfalskninger elimineres.

I IPPC regi er der således udviklet en webbaseret platform, IPPC HUB, som muliggør plantesundhedsmyndighedernes udveksling af elektroniske plantesundhedscertifikater; ePhytos.

- De deltagende lande skal have et nationalt system til at udveksle ePhyto gennem HUB'en eller bruge det generiske FAO/IPPC-system GeNS eller TRACES-NT EU-systemet.

Indenfor EU er det ved IMSOC-forordningen besluttet, at TRACES-NT, hvor også alle EU's importkontrolldata håndteres, skal anvendes som nationalt system, mens GeNS, som er et simpelt webbaseret system til oprettelse og modtagelse af ePhytos, kan anvendes af tredjelande uden nationalt IT-system eller med begrænset IT-kapacitet.

- HUB'en er det centrale kontaktpunkt for udveksling af ePhytos, som genereres i TRACES-NT, nationalt system eller GeNS og transmitteres til HUB'en, hvorfra de sendes (push) eller

hentes af modtager (pull) og fungerer således som et digitalt postkontor, der sender post mellem nationale import- og eksportsystemer.

Pr. 12. maj 2020 er der etableret forbindelse mellem TRACES-NT og HUB'en, og EU-medlemslande kan i dag modtage ePhytos via Hub'en i TRACES-NT fra tredjelande, mens afsendelse af ePhytos fra TRACES-NT via Hub'en fra EU-lande til tredjelande forventes muligt i løbet af 2021.

Der findes mere information om løsningen her: <https://www.ephytoexchange.org/landing> .

For at opnå den fuldt digitale løsning vil eksportører på sigt skulle anmelde eksportforsendelser, man ønsker plantesundhedscertifikater på fra Landbrugsstyrelsen, i TRACES-NT.

Den fysiske kontrol vil stadig være tilstede, men dokumenthåndteringen vil foregå elektronisk.

I Danmark planlægges pt. et pilotprojekt til test af ePhytos til eksportbrug. Projektet forventes afviklet med USA og i forbindelse med eksport af frø.

Anne Esther Fabricius spurgte til om ikke også planteområdet vil blive inddraget i piloten og om ikke man vil bruge de store salgsorganisationer, til partnere i pilotprojekt. Hertil svarede LBST at man starter med frøområdet, men at man sikkert ønsker nogle af de store salgsorganisationer med om bordet, når piloten køres på planteproduktområdet i en senere fase.

4.2.3. De nye krav (deadline 14. december 2020) til virksomhederne om plantesundhedskompetencer, herunder:

- E-dokumentation; styrelsens online løsning og kommende dokumentation til brug for kontrolindsats
- hvordan erhvervet arbejder med udfordringen
- hvordan ny CAP-forordning stiller krav til at rådgivningstjenester understøtter erhvervets plantesundhedskompetencer

Operatører, der udsteder plantepas, skal leve op til krav om plantesundhedskompetencer senest 14. december 2020. Kravene om at operatørerne skal besidde visse plantesundhedsmæssige kompetencer findes i artikel 89 i Plantesundhedsforordningen og Kommissionens delegerede forordning af 13. marts 2019. Det er op til de enkelte medlemsstater selv at bestemme, hvordan efterlevelsen af dette skal kontrolleres. I Danmark vi har valgt at gøre det via e-dokumentation samt en faglig samtale med en af styrelsens plantesundhedskontrollører i forbindelse med kontrolbesøg.

Operatørerne skal tilegne sig den nødvendige viden til at foretage undersøgelser for forekomst af alle karantæneskadegørere og regulerede ikke-karantæneskadegørere, der er relevante for deres produktion og LBST skal stille informationsmateriale til rådighed for operatørerne.

E-dokumentationen er et onlinespørgeskema. Der er ikke tale om en test, og man kan ikke dumpe. Når man har gennemført spørgsmålene får man en rapport over hvad man har svaret forkert på. Denne kan benyttes som læsevejledning til hvor der er mangler i den viden man har om plantesundhed som operatør. På LBST hjemmesiden, samme sted som man finder e-dokumentationen, findes links til hvor man bl.a. kan tilegne sig viden.

Julie Schou Christiansen nævnte at der tidligere er blevet nævnt at der er et problem med at resultatet af gennemført e-dokumentationsspørgeskema ikke automatisk gemmes. Dette problem er ikke løst og det gør at mange operatører generes af at skulle gennemgå skemaet igen for at gemme. Der mangler også noget vejledning når man laver skemaet. Fx står der ikke hvor mange rigtige svar der er til nogle spørgsmål og operatøren får så fejl i spørgsmålet, hvis ikke alle svar er nævnt. Det beklagede LBST og vil se på disse tilbagemeldinger.

Ved førstkommande kontrolbesøg efter december 2020 vil LBST's plantesundhedskontrollører undersøge, vha. interviewguide, om virksomhedens udpegede ansvarlige for tilsyn og plantepas besidder tilstrækkelige plantesundhedsmæssige kompetencer. Hvis det ikke vurderes at være tilfældet vil det føre til et opfølgende kontrolbesøg, som også er gebyrbelagt. Virksomheden vælger selv om alle medarbejdere skal gennemføre e-dokumentationen eller man udvælger ansvarspersoner, som videreformidler informationen til andre medarbejdere i produktionen.

Udover operatørkompetencer skal virksomheden have deres plantesundheds-handlingsplan klar senest 14. december 2020. Handlingsplanen beskriver hvordan virksomheden handler ved fund af eller mistanke om fund af særligt alvorlige skadegørere. Handlingsplanen skal være tilgængelig for alle medarbejdere i virksomheden, og den skal kunne fremvises, hvis en kontrollør spørger efter den ved et kontrolbesøg. På styrelsens hjemmeside findes en skabelon til en handlingsplan, virksomhederne kan tage udgangspunkt i og støtte sig til, hvis man ikke allerede har en.

LBST har indgået aftale med Børsen Akademi om en ny onlineportal, som skal afløse det eksisterende e-dokumentation, som ligger i SurveyXact. Portalen bygges om med moduler, hvor et af dem vil være e-dokumentation. LBST vil gerne bruge udvalget til at få bygget modulet korrekt op.

Anne Esther Fabricius tilkendegav at Rådgivningen godt vil bidrage til opbygningen.

Julie Schou Christiansen nævnte at udvalget blev inddraget til bemærkninger ved udarbejdelsen af spørgsmålene til det eksisterende e-dokumentation og her fik de tilrettet og præciseret nogle spørgsmål, så det er også en mulighed.

LBST fortalte at ny CAP-forordning stiller krav til, at bedriftsrådgivningens opgaver bliver udvidet til også at skulle rumme rådgivning i plantesundhedsområdet, så som karantæneskadegørere og RNQP'er og herunder forebyggelse og årvågenhed om plantesundhedstrusler. CAP forordningens bestemmelser dækker ejere af støtteberettigede arealer, og dermed desværre ikke for eksempel skovbrug, hvor plantesundheden er meget vigtig.

4.2.4. Status for tilslutningen hvad angår nye virksomheders registreringer under plantesundhedsordningen

Plantesundhedsforordningen har lagt op til at LBST skal registrere flere virksomheder under disse kategorier:

- Detailinternetbutikker, med behov for at udstede plantepas
- Detailinternetbutikker, som ikke har behov for at udstede plantepas
- Grossister, som ikke har behov for at udstede plantepas

Der har været markant færre tilmeldinger i 2020, end der har været forventet.

Per Boisen Andersen sagde at det nok er det reelle billede, da mange netbutikker er oprettet som click & collect, og så kræves der ikke plantepas og/eller registrering. De laver deres eget transportørsystem, bruger derfor ikke fragtmænd og er så ikke underlagt at bruge eller sikre plantepas i detail.

LBST mener dog stadig at der er en gruppe, som ikke er medlem af Danske Havecentre, som mangler at blive registreret, men de er svære at få fat i.

4.2.5. De nye importregler for pakkepost og bagageregler for rejsende, herunder:

- Orientering om fænomenet "mystery seed"-forsendelser til EU fra internethandels-portaler i tredjelande.

Landbrugsstyrelsen udsendte pressemeddelelse ud medio august:

<https://lbst.dk/nyheder/nyhed/nyhed/anmeld-hvis-du-modtager-en-pakke-med-froe-som-du-ikke-har-bestilt/>

Desværre er problemet ikke blevet mindre siden da, og der er ca. 30.000 sager om ulovlig import ifm. små pakker med frø til private borgere, der oftest ikke har bestilt frøene. Fænomenet kaldes Brushing Scam, og er et verdensomspændende problem ifm. internethandel. Styrelsen har taget laboratorieprøver af nogle af frøpakkerne for Tomatskrumpevirus (negativ) og GMO (endnu ikke endeligt svar). Det anslås at der pt. kommer ca. 1 mio. små frøpakker ind i EU på månedsbasis, jf. stikprøvekontrol ifølge EUROPOL og OLUF - EU's kontor for svig.

Opgaven med at sagsbehandle på sagerne giver store ressourceproblemer hos LBST.

Der er et tydeligt behov for at kommunikere bredt ud, at man ikke bør handle frø og planter på nettet fra lande uden for EU. Det er en stor opgave, hvor der er behov for at stå sammen om budskaberne, og Landbrugsstyrelsen opfordrer udvalgets medlemmer til at hjælpe til med denne opgave hvor det er muligt.

Iben Margrete Thomsen anbefalede at man kører noget kommunikation igen til foråret, når folk køber ind til haven.

5. Aktuelt om planteskadegørere og nye trusler

5.1. Overblik over de nye EU-skadegørerlister

Jørgen Søgaard Hansen præsenterede skitse til en sammenligningstabel over de EU-regulerede skadegørere og deres kategorisering under tidligere lovgivning i lister til plantesundhedsdirektivet, sammenholdt med den nuværende i lister til plantesundhedsforordningen og herunder også de nyest tilkommende regulerede skadegørere.

I filen vil man både kunne se de gamle karantæneskadegørere og det nye. En del af de gamle er blevet til RNQP'er og nogle af de gamle er også udgået. Ønskede feedback.

Anne Esther Fabricius foreslog, om listen kunne ligge som en database der kan tilgås af interesserede, måske på den nye platform hos Børsen Akademi.

Iben Margrete Thomsen ønskede en opdeling af skadegørerne i forhold til deres relevans for forskellige områder så som skovbrugsplanter, planteskoleplanter osv. Dermed bliver opslagsværket mere anvendeligt for de forskellige fagområder. Hertil svarede Jørgen Søgaard Hansen at de data ikke findes systematiseret i dag, men det kan der arbejdes videre med. Styrelsen vil gå videre med forslaget og se, om der kan laves en form for kategorisering i nogle plantegrupper/brancheområder.

5.2. Igangværende revision af EU skadegørerspecifikke retsakter (kontroldirektiver/hasteforanstaltninger m.v.)

Informations sendt ud inden mødet:

Om tomatskrumpevirus: Kommissionen har foreslået en ændring til EU hasteforanstaltningen om tomatskrumpevirus. Forslaget er drøftet på SCoPAFF Plantesundhed og forventes afstemt på komiteens decembermøde. Der foreslås to lempelser (rettelser af juridiske årsager) til reglerne fra augustversionen:

- krav til test annulleres for peber- og tomatfrø, der var på lager i en virksomhed i EU inden 15. august 2020 (altså inden den seneste EU-hasteforanstaltning trådte i kraft) og som er mærket med plantepas som bevis på at de tidligere hasteforanstaltningerne er overholdte.
- Importerede frø af høst fra før den nye hasteforanstaltning trådte i kraft, skal ikke overholde samme krav som nyhøstede frø fremover skal om at de skal komme fra områder, der vides at være fri for tomatskrumpevirus

Dermed opgives en ikke mulig regulering med tilbagevirkende kraft.

Om *Xylella fastidiosa*: Landbrugsstyrelsen har lavet en skadegørerspecifik beredskabsplan (aktionsplan) for *Xylella fastidiosa*, én af de 20 EU prioriterede skadegørere. Dokument var sendt ud inden mødet.

Xylella fastidiosa er også omfattet af EU hasteforanstaltninger, som er blevet opdateret ved Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2020/1201 af 14. august 2020. Retsakten indeholder skærpede krav hvad angår bestemmelserne til angrebs- og bufferzoner. Bemærk at retsakten indeholder en efterhånden meget lang liste over modtagelige plantearter. Listen er opdelt efter modtageligheden for *Xylella fastidiosa* underarterne.

Om askepragtbille (*Agrilus planipennis*): Ukraine orienterede i november 2019 for første gang officielt om fund af askepragtbillen i Ukraine. Der er derfor indført skærpede EU foranstaltninger til at forhindre indtrængen i Unionen af *Agrilus planipennis* fra Ukraine. Kravene omfatter planter, træ og isoleret bark fra Ukraine af relevante arter. Bestemmelserne fremgår af Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2020/1292 af 15. september 2020 om ændring af de skadegørerspecifikke bilag til plantesundhedsforordningen. Reglerne betyder at der skal medfølge plantesundhedscertifikat, som officielt attesterer at materialet kommer fra områder, som er frie for askepragtbillen og som ligger mindst 100 km fra det nærmeste kendte område, hvor forekomsten af skadegøreren er blevet officielt bekræftet. For træ's vedkommende kan det dog alternativt attesteres, at barken og mindst 2,5 cm af det ydre splintved er fjernet i et anlæg, som er godkendt og under tilsyn af Ukraines nationale plantebeskyttelsesmyndighed at træet har undergået ioniserende stråling for at opnå en absorberet dosis på mindst 1 kGy i hele træet.

Askepragtbillen er blandt de EU prioriterede karantæneskadegørere.

Om kontroldirektiverne om kartoffelskadegørerne: Bekæmpelsesdirektiverne om kartoffelringbakteriose, -brunbakteriose, -cystenematoder og -brok skal ændres til gennemførelsesforordninger under plantesundhedsforordningen senest med udgangen af 2021. Kommissionen har taget hul på opgaven og har præsenteret et første forslag til ændring af kartoffelcystenematodedirektivet. Kommissionen lægger op til at retsakternes transformation fra direktiver til forordninger gennemføres så enkelt som muligt, uden ændring af indholdet. Flere medlemslande herunder Danmark, finder dog at anledningen bør bruges til at gennemføre nogle ønskede ændringer.

Som nævnt under tidligere punkt, så er de gamle direktiver nu indarbejdet i forordningerne og derfor skal der i 2021 ske det arbejde, at den tekst som indeholdes i forordningerne (og er direkte gældende), skal tages ud af de nationale bekendtgørelser.

5.3. Planlægningen af undersøgelsesprogrammet for planteskadegørere 2021 samt flerårigt program 2022 ff.

Jørgen Søgaard Hansen viste præsentation med undersøgelsesprogrammet for 2021 i Danmark. I undersøgelsesprogrammet er det de 20 prioriterede skadegørere, fra EU's karantæneliste, som der skal overvåges for årligt, foruden dem, der er omfattet af EU hasteforanstaltninger og bekæmpelsesdirektiver. Dog kan nogle af skadegørerne ikke etablere sig i Danmark og derfor er de fravalgt i den danske overvågning.

Som nyt kan medlemslandene fra 2021 derudover få medfinansieret overvågning for op til 30 skadegørere årligt. Det vil sige at der er medfinansiering af supplerende arbejde.

Derudover overvåger vi også for tre yderligere skadegørere, som har betydning for eksporten. Dette finansieres af Danmark.

I plantesundhedsforordningen står der en bestemmelse om, at vi skal overvåge for alle karantæneskadegørerne. I programmer, der bliver fastsat i medfør af denne bestemmelse samt indre marked forordningen (om medfinansiering) skal vi således i perioden fra 2022-2027 nå alle karantæneskadegørere igennem, dog med undtagelse af de karantæneskadegørere der ikke er relevante for Danmark.

Iben Margrete Thomsen nævnte at Nomenklaturudvalget godt ville se på danske navne til nogle af de nye på listen over skadegørere, der overvåges for i 2021.

Præsentationen sendes ud med referatet.

5.4. Løbende screening for nye trusler.

Jørgen Søgaard Hansen nævnte kort at der i fremtiden vil blive fokuseret mere på løbende trusselsvurdering set fra dansk perspektiv (horizon scanning). AU har i forbindelse med tidligere bestilling fra styrelsen hjulpet med at undersøge trusler for

Danmark i forhold til en liste af skadegørere:

<https://dca.au.dk/aktuelt/nyheder/vis/artikel/disse-skadegoerere-kan-potentielt-udgoere-en-risiko-for-dansk-planteavl/>. Der kommer flere tilsvarende opgaver i fremtiden.

6. Aktuelle emner fra forskningen

Informationsdeling om:

6.1. Aktuelle emner/aktiviteter af relevans for plantesundhedsområdet (v. forskningsområderne)

Formanden nævnte, at LBST har foreslået foreslog at lave webinarer/miniseminarer i udvalgets regi, hvor deltagerkredsen afhængigt af emnet kunne være bredere end udvalget. Typisk kunne det være inde for forskningsemnerne, hvor LBST ikke har tilstrækkelig viden til at stå for præsentationerne, så det vil være blandt andet universiteterne som skal have en aktiv rolle. Forslag til emner kunne ligge inden for nye diagnoseområder (eDNA, biomonitering mv.) samt remote sensing metodik.

Ole Søgaard Lund bekræftede, at det kunne være meget interessant for laboratoriet, også for en række medarbejdere her.

Der blev drøftet, hvordan det kunne vinkles og tilrettelægges og der var tanker om måske også at se på forslaget i en international sammenhæng. Konklusionen blev at punktet kommer på igen på næste møde og at perioden indtil da bruges til at overveje den bedstemodel og emner.

6.2. Eventuelle behov inden for forskningsinitiering og –netværk (alle)

Mogens Nicolaisen nævnte at EUPHRESKO årligt efterlyser forslag til forskellige projekter. AU starter i foråret op på et projekt om kartoffelcystenematoder, omkring DNA-metoder til patovarebestemmelse. Her har de fået midler af Kartoffelafgiftsfonden. Derudover er AU også med i projekter om kartoffelbrok og *Epitrix*.

7. Aktuelle emner fra brancheområderne

Informationsdeling om:

7.1. Brexit-situationen set fra branchernes synsvinkel

Landbrugsstyrelsen har opdateret og samlet de oplysninger, vi har på en samlet side på LBST.dk. Siden kan findes her.

Her har Planteenheden emnerne:

1. Planter til plantning, herunder kævler mm.,
2. Frø og forarbejdede produkter
3. Træemballage
4. Kartoffler
5. Eksport/import, herunder registrering hos LBST

Anne Esther Fabricius berettede, at de var i god dialog med LBST omkring håndteringen af aktuelle udfordringer udløst af Brexit. Lige nu er der problemer med at når gartnerier sender plante afsted til Holland, som skal eksporteres derfra til Storbritannien, så har de nederlandske myndigheder behov for tillægsinformationer fra Danmark om at de britiske krav er overholdte. Måske bliver de danske delpartier samlet med andre delpartier og eksporteres videre til Storbritannien som samleforsendelser. Nogle sendinger, som ikke er fulgt af et dansk præeksportcertifikat stoppes, da Nederlandene ikke vurderer at have tilstrækkeligt med oplysninger. LBST arbejder med en løsning, hvor der i stedet for præeksportcertifikaterne kan bruges et register med oplysninger om den danske skadegørerstatus på produkterne at slå op i for den nederlandske eksportkontrol. Der er måske også den mulighed at benytte samme løsningen som der er forlydender om at Belgien bruger, hvor man laver samle-præeksportcertifikater, som dækker over produkterne i en given periode.

Per Boisen Andersen opfordrede LBST til at lave oplysningskampagner for de planteinteresserede danskere, der rejser til Storbritannien, om følgerne af Brexit, når man igen får lov til at rejse. Og ligeledes oplysningskampagne omkring nethandel i forbindelse med Brexit. Nu hvor Storbritannien er et tredjeland, så kræves der plantesundhedscertifikat ved al import.

7.2. Andre aktuelle emner/ problemstillinger/ eksportfremmebehov mv.

Intet til dette punkt.

8. Eventuelt, herunder fastsættelse af tidspunkt og sted for næste møde

Jørgen Søgaard Hansen refererede til Xylella-handlingsplanen, som var sendt ud til udvalget. LBST vil gerne snarest have mulige bemærkninger, hvis der er nogen der har noget.

Hans Peter Ravn spurgte til samarbejde mellem LBST og NST omkring de invasive arter, efter at NST er flyttet og mange personaler er udskiftet. Jørgen Søgaard Hansen kunne bekræfte at der fortsat er et samarbejde i form af et fortsat myndighedsforum og fra LBST deltager Marie Boye Simonsen.

Næste møde i Plantesundhedsudvalget bliver foreslået i slut juni og med mulighed for at kombinere mødet med et temapunkt om tomatskrumpevirus og den konsekvens det kunne have for Danmark, hvis den indføres og etablerer sig. Doodle om fastsættelse af dato, sendes ud til foråret.

I anledning af YIPH 2020, har EPPO lanceret Beastie the bug, som bliver sendt rundt i verdenen og her tages billeder sammen med Beastie og alt muligt i forbindelse med plantesundhed. Link til Beastie the bug: <https://beastiebug.eppo.int/bug/117>